

Ceturtdiena, 2008. gada 10. jūlijs

Komisijas 2007.gada stratēģijas dokuments attiecībā uz ES paplašināšanos

P6_TA(2008)0363

Eiropas Parlamenta 2008. gada 10. jūlija rezolūcija par Komisijas 2007. gada stratēģijas dokumentu attiecībā uz ES paplašināšanos (2007/2271(INI))

(2009/C 294 E/14)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas paziņojumu par paplašināšanās stratēģiju un galvenajiem uzdevumiem 2007.—2008. gadam (COM(2007)0663),
 - ņemot vērā Parlamenta 2006. gada 16. marta rezolūciju par Komisijas 2005. gada stratēģijas dokumentu attiecībā uz paplašināšanos ⁽¹⁾ un Komisijas 2006. gada 13. decembra paziņojumu par paplašināšanas stratēģiju un galvenajiem uzdevumiem 2006.—2007. gadā ⁽²⁾,
 - ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par valstīm Rietumbalkānos, Turciju un Eiropas Savienības partneriem saistībā ar Eiropas kaimiņattiecību politiku,
 - ņemot vērā Reglamenta 45. pantu,
 - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu un Kultūras un izglītības komitejas atzinumu (A6-0266/2008),
- A. tā kā ES paplašināšanas stratēģija ietver gan iekšpolitikas, gan ārpolitikas dimensiju;
- B. tā kā šīs stratēģijas ārpolitikas dimensija saistīta ar reformu veicināšanu saskaņā ar Eiropas demokrātijas, cilvēktiesību respektēšanas, miera, stabilitātes un labklājības standartiem;
- C. tā kā paplašināšanas stratēģijas iekšpolitikai veltītā daļa tieši iespaido ES spēju īstenot politikas mērķus un veidot arvien ciešāku savienību, kā noteikts Līgumos;
- D. tā kā ir vajadzīga politiski integrēta ES, kas efektīvi nodrošina vērienīgu solidaritātes un stabilitātes politiku;
- E. tā kā saskaņā ar Romas līgumu “jebkura Eiropas Valsts var iesniegt pieteikumu, lai kļūtu par Eiropas Savienības dalībvalsti”;
- F. tā kā iepriekšējie paplašināšanās procesi ir nešaubīgi bijuši sekmīgi gan ES, gan dalībvalstīm, kas tai pievienojās, un veicinājuši stabilitāti, attīstību un labklājību visā Eiropā kopumā, ir būtiski svarīgi radīt nosacījumus, lai nodrošinātu, ka arī turpmākie paplašināšanās procesi būs veiksmīgi;
- G. tā kā ar stabilizācijas un asociācijas nolīgumiem ir veikts svarīgs un veiksmīgs ieguldījums attiecību uzlabošanai starp ES un Rietumbalkānu valstīm, lai integrētu tās Eiropā, un tie ir veicinājuši reģionālo sadarbību;
- H. tā kā 2003. gadā Salonikos notikušajā Eiropadomē un 2006. gadā Briselē notikušajā Eiropadomē no jauna tika apstiprināts ES nodoms pildīt saistības attiecībā uz Dienvidaustrumeiropas un Rietumbalkānu valstīm;

⁽¹⁾ OV C 291 E, 30.11.2006., 402. lpp.

⁽²⁾ OV C 317 E, 23.12.2006., 480. lpp.

Ceturtdiena, 2008. gada 10. jūlijs

- I. tā kā atjaunotais konsenss, ko Eiropadome pieņēma 2006. gada decembrī, pamatojas uz principiem par saistību konsolidāciju, taisnīgu un precīzu nosacījumu izvirzīšanu un labāku sabiedrības informēšanu;
- J. tā kā paplašināšanās stratēģija ir daudz vairāk nekā tikai sarunu metodoloģija, kurā atspoguļota, kā tas ir pašreiz, būtiska pārlicība, ka Eiropas Savienība ir kopīgu vērtību kopiena, un šī stratēģija ir ļoti komplikēta veidā saistīta ar debatēm par Eiropas Savienības mērķiem, tās nākotni un tās lomu kaimiņvalstīs un pasaulē;
- K. tā kā iepriekš minētajā Komisijas paziņojumā noteiktā metodoloģija un kritēriji pievienošanās sarunu veikšanai ir pilnībā jāatbalsta un rūpīgi jāīsteno un tā kā politisku apsvērumu dēļ nevar atkāpties no stingras atbilstības šiem kritērijiem;
- L. tā kā ES paplašināšanās stratēģijai jābūt ietvertai plašā ārpolitikas instrumentu klāstā, kuri paredzēti demokrātijas nostiprināšanai, stabilitātes un sociālās attīstības veidošanai ES kaimiņvalstīs un ES lomas palielināšanai pasaulē;
- M. tā kā šiem politikas virzieniem jāaptver daudzas dažādas situācijas, kas valda mūsu kaimiņvalstīs, jo sevišķi tajās valstīs, kurām ir kandidātvalsts statuss un kuras ir sākušas pievienošanās sarunas, kā arī tajās valstīs, kurām ir kandidātvalsts statuss, bet kuras vēl nav sākušas sarunas, tajās valstīs, kurām ir izredzes uz līdzdalību ES, tajās valstīs, kurām ir mērķis integrēties Eiropā, un tajās valstīs, kuras tikai vēlas ciešas kaimiņattiecības ar ES;
- N. tā kā šiem politikas virzieniem jābūt neatkarīgiem, un tie nevar ierobežot noteikumus, kas ļauj konkrētai valstij attīstīt no viena veida attiecībām ar ES, pārejot uz citām, ja šī valsts atbilst nepieciešamos iekšējiem un ārējiem nosacījumiem;
- O. tā kā austrumu partneri Eiropas kaimiņattiecību politikā nepārprotami ir Eiropas kontinenta valstis, un daži no tiem ir izteikuši vēlmi pievienoties Eiropas Savienībai;
- P. tā kā saskaņā ar iepriekš minēto Parlamenta 2006. gada 13. decembra rezolūciju valstīm, kam ir izredzes uz līdzdalību Eiropas Savienībā, ir jāgūst labums no ciešām divpusējām vai daudzpusējām attiecībām ar ES atbilstīgi to īpašajām vajadzībām un interesēm; tā kā šī izvēle, kas piedāvā plašas darbības iespējas, sniegtu partnervalstīm stabilu ilgtermiņa perspektīvu saistībā ar tiesiski noregulētām attiecībām ar ES un dotu nepieciešamo stimulu, lai attiecīgajās valstīs sekmētu stabilitāti, mieru, cilvēktiesību ievērošanu un demokrātisko un ekonomisko reformu īstenošanu;
- Q. tā kā saskaņā ar minēto rezolūciju valstis, kam ir patiesas izredzes uz līdzdalību ES, pašas varētu izvēlēties, vai izmantot līdzīgas daudzpusējas struktūras, kas būtu starpposms ceļā uz pilntiesīgu līdzdalību ES;
- R. tā kā ES paplašināšanās stratēģija pamatīgi jāskaidro un jāpauž gan pašreizējiem, gan nākamajiem ES pilsoņiem, lai viņi pilnībā pārzinātu attiecīgās politikas jomas un veicinātu sabiedrības atbalstu ES saistībām pret kaimiņvalstīm, tādējādi garantējot, ka partnervalstis ES uzticas un solidarizējas ar to un mēģinot ņemt vērā to pamatotas bažas,
1. piekrīt Komisijas viedoklim, ka iepriekšējie paplašināšanās procesi bijuši ļoti veiksmīgi, kā rezultāta ieguvušas gan jaunās, gan vecās ES dalībvalstis, veicinot ekonomikas izaugsmi, sociālo attīstību un nodrošinot mieru, stabilitāti, brīvību un labklājību Eiropas kontinentā; uzskata, ka ir iespējams mācīties no iepriekšējiem paplašināšanās procesiem un ka citi veidi, kā uzlabot paplašināšanās procesa kvalitāti, jāpamato ar līdz šim uzkrāto pozitīvo pieredzi;
 2. vēlreiz apstiprina stingrās saistības pret kandidātvalstīm un valstīm, kurām ir dotas skaidras izredzes uz līdzdalību ES, saprotot, ka pilnīga un stingra atbilstība 1993. gadā Kopenhāgenā noteiktajiem kritērijiem ir obligāta, un ka ES jācenšas nostiprināt tās integrācijas spēja, un pilnībā jāņem vērā tas, kāda ir šī spēja;

Ceturtdiena, 2008. gada 10. jūlijs

3. šajā sakarā atgādina, ka attiecībā uz bijušās Dienvidslāvijas valstīm stingrs nosacījums ir sadarbība ar Starptautisko kara noziegumu tribunālu bijušajai Dienvidslāvijai, un par šo nosacījumu nekādas diskusijas nav iespējamas;
4. uzskata, ka ES paplašināšanas stratēģijai jāatbilst ES līguma prasībām un jau esošajām ES saistībām, kā arī jāatrod līdzsvars starp ES ģeostratēģiskajām interesēm, politisko notikumu ietekmi ārpus tās robežām un ES integrācijas spēju, tostarp spēju tikt galā ar turpmākām iekšējām un ārējām problēmām un īstenot plānus attiecībā uz politisko integrāciju;
5. šajā sakarā atgādina par to, ka jāveic nepieciešamās iekšējās reformas, kuru mērķis, cita starpā, ir efektivitātes un sociālās kohēzijas palielināšana, kā arī demokrātiskās atbildības nostiprināšana;
6. atgādina, ka integrācijas spēja ir saistīta ES spēju noteiktā brīdī pieņemt lēmumus un tādējādi sasniegt savus politiskos mērķus, jo sevišķi mērķi veicināt ekonomisko un sociālo progresu un augstu nodarbinātības līmeni dalībvalstīs, mērķi aizstāvēt savu identitāti un spēju rīkoties starptautiskā līmenī, mērķi veicināt ES un tieši tāpat arī Eiropas iedzīvotāju tiesības un intereses, mērķi attīstīt brīvības, drošības un tieslietu jomu, mērķi saglabāt un attīstīt savu tiesību kopumu un mērķi aizstāvēt pamattiesības un brīvības, kas noteiktas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā;
7. uzskata, ka integrācijas spējas jēdziens aptver četrus elementus:
 - i) pievienošanās sarunvalstīm jāveicina un tās nedrīkst vājināt ES spēju saglabāt tās politisko mērķu īstenošanas tempu;
 - ii) ES iestāžu sistēmai jāspēj nodrošināt efektīvu un lietderīgu pārvaldību;
 - iii) ES rīcībā jābūt atbilstošiem finanšu līdzekļiem, lai īstenotu uzdevumus saistībā ar sociālo un ekonomisko kohēziju, kā arī — ES kopējās politikas jomām;
 - iv) jābūt izveidotai vispusīgai saziņas stratēģijai, lai informētu sabiedrisko domu par paplašināšanās procesā ietekmi;
8. uzsver — lai uzlabotu paplašināšanās stratēģijas ticamību un efektivitāti, pilnībā jāievēro Kopenhāgenas kritēriji, un arī dalībvalstīm pilnībā jāatbilst šiem kritērijiem, tādējādi novēršot to, ka no pievienošanās pieteikumvalstīm tiek prasīta augstāku standartu ievērošana, nekā tie, kas tiek piemēroti atsevišķās ES daļās;
9. turklāt atgādina, ka katras jaunas dalībvalsts ekonomiskā struktūra un intereses varētu tieši ietekmēt ES politikas jomas un budžetu, un tāpēc nepieciešamā politikas pielāgošana varētu ietekmēt pašas ES būtību; atgādina, ka apvienoties spējīgas valstu un iedzīvotāju kopienas pamatā jābūt saskaņotai politikai un interešu solidaritātei;
10. uzskata, ka, veicot vidusposma pārskatu 2007.—2013. gada daudzgadu finansējuma shēmai un izstrādājot turpmāku finansējuma shēmu, ir pienācīgi jāņem vērā ietekme uz budžetu, kā arī plašākas ekonomiskās un sociālās sekas, ko radīs iespējami turpmāki paplašināšanās posmi;
11. ir arī pārliecināts, ka jebkurai valstij, kas pievienojas, vispirms ir jāmēģina atrisināt galvenās iekšējās problēmas, jo īpaši tās, kas attiecas uz teritoriālo un konstitucionālo situāciju, pirms tā var pievienoties ES; uzskata, ka pirms sarunām ar ikvienu šādu valsti un to gaitā ES jāpalīdz šādu jautājumu risināšanā;
12. atbalsta to, ka īpaša nozīme tiek piešķirta konsolidācijai, nosacītībai un saziņai, kas ir ES paplašināšanās stratēģijas pamatprincipi;
13. uzskata, ka pēc katras paplašināšanās jānotiek atbilstoši konsolidācijai un politiskai koncentrācijai, piemēram, ar ES politikas virzienu un līdzekļu nopietnu pārvērtēšanu, lai attaisnotu Eiropas iedzīvotāju cerības un garantētu ES pastāvēšanas spēju, kas ir politisks uzdevums;

Ceturtdiena, 2008. gada 10. jūlijs

14. ir nobažījies, ka paplašināšanās bez atbilstošas konsolidācijas un sagatavošanās, varētu negatīvi iespaidot Eiropas Savienības iekšējo kohēziju un nopietni ietekmēt ES spēju rīkoties, jo tas varētu vājināt ES iestādes, padarīt dalībvalstis neaizsargātākas attiecībā uz ārējo spiedienu un mazinātu tās uzticamību pasaules mērogā;

15. turklāt uzskata, ka paplašināšanās procesa panākumus (un tādējādi politikās integrācijas panākumus vispārīgi) var sasniegt tikai tad, ja ir skaidrs un ilglaicīgs sabiedrības atbalsts katras kandidātvalsts dalībai Eiropas Savienībā; tāpēc uzskata, ka turpmākos paplašināšanās procesos jāīsteno saskaņota informēšanas politika, iesaistot visas ES iestādes un dalībvalstu valdības, kā arī pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus, un ka par šīs informēšanas politikas uzdevums ir izskaidrot ES pilsoņiem politiskos, ekonomiskos, sociālos un kultūras ieguvumus no paplašināšanās; tāpēc atgādina dalībvalstu valdībām un parlamentiem, ka viņu pienākums ir pienācīgi informēt sabiedriskās domas pārstāvjus par pozitīviem sasniegumiem, ko devušas iepriekšējās paplašināšanās, pašreizējo situāciju sarunu gaitā un jautājumiem, kas saistīti ar jaunu dalībvalstu pievienošanu;

16. uzskata, ka valstīm, kam ir izredzes uz dalību Eiropas Savienībā, ir jādara viss iespējamais, lai izskaidrotu, iesaistītu un sagatavotu sabiedrisko domu integrācijai ES, no paša sākuma iesaistot šajā procesā pilsonisko sabiedrību;

17. ir arī pārliecināts, ka vienlaikus ar paplašināšanas stratēģiju ir jāizveido daudzveidīgākas ārējas līgumiskās sistēmas un ka šīs sistēmas varētu strukturēt kā abpusēji pārskatāmus koncentriskus lokus, piedāvājot valstīm iespēju saskaņā ar stingriem, taču skaidriem iekšējiem un ārējiem nosacījumiem pāriet no viena statusa uz citu, ja tās to vēlas un atbilst katrai konkrētai struktūrai piemērojamiem kritērijiem;

18. apstiprina, ka iesaistīšanās Eiropas kaimiņattiecību politikā ne formāli, ne praksē neaizstāj dalību ES, kā arī nav attīstības posms, kā rezultātā obligāti sekotu dalība ES; uzskata, ka ir jānovērš pastāvošā konceptuālā, juridiskā un politiskā plaisa starp ES paplašināšanas stratēģiju un tās kaimiņattiecību politiku, lai attaisnotu mūsu austrumu kaimiņvalstu cerības; ir pārliecināts, ka ar Komisijas kaimiņattiecību politiku, ko veicina Komisija, šajā sakarā nepietiek, lai gan tā jau atspoguļo pozitīvu soli pareizā virzienā, un ka ir nepieciešamas pamatīgākas kvalitatīvas pārmaiņas;

19. tāpēc ierosina, ka attiecībā uz tām austrumu kaimiņvalstīm, kurām, ņemot vērā to politisko, ekonomisko un sociālo situāciju un ES pašreizējo integrācijas spēju, šobrīd nav izredžu uz līdzdalību ES, taču kuras tajā pašā laikā atbilst noteiktiem demokrātiskiem un ekonomiskiem nosacījumiem, Eiropas Savienībai ir jānosaka uz kopējo politiku balstīta joma, kas jo īpaši aptver tiesiskuma, demokrātijas un cilvēktiesību jautājumus, kā arī tos, kas attiecas uz sadarbību ārpolitikā un drošības politikā, ekonomikas un finanšu jautājumus, tirdzniecības, enerģētikas, transporta un vides jautājumus, tieslietu, drošības, migrācijas, bezvīzu pārvietošanās un izglītības jautājumus; uzskata, ka šīs kopējās politikas jomas risinās vispārējo mērķi palīdzēt austrumu kaimiņvalstīm pakāpeniski sasniegt ES standartus un tādējādi ļaut ciešāk integrēties Eiropas valstu pulkā; turklāt ir pārliecināts, ka iepriekš minētās kopējās politikas jomas jāizstrādā kopīgi ar iesaistītajām valstīm, pamatojoties uz īpašiem lēmumu pieņemšanas mehānismiem, un to īstenošanai jānodrošina atbilstoša finansiālā palīdzība; pozitīvi vērtē Polijas un Zviedrijas priekšlikumu par Austrumu partnerību, kas tika iesniegts Vispārējo lietu un Ārlietu padomes sanāksmē 2008. gada 26.—27. maijā, ar nosacījumu, ka šajā priekšlikumā iekļautā iniciatīva tiek turpināta Eiropas Savienības ietvaros;

20. atzinīgi vērtē "Barselonas procesa — Eiropas un Vidusjūras reģiona savienības" atkārtotu izveidi, jo tas pozitīvi attīsta ES attiecības ar dienvidu kaimiņvalstīm; uzskata, ka pašreiz notiekošais nostiprina argumentu par labu konkrētām līgumiskām daudzpusējām attiecībām arī ar ES austrumu kaimiņvalstīm, kurām, atšķirībā no to dienvidu partnervalstīm, ir skaidri ar Eiropu saistīti mērķi un perspektīvas; atgādina, ka vispirms saistībā ar šo attiecību attīstību jāpanāk brīvās tirdzniecības zonas izveide, pēc tam jāpanāk ciešākas attiecības saistībā ar EEZ +, Eiropas sadraudzību vai konkrētām reģionālās sadarbības sistēmām;

Ceturtdiena, 2008. gada 10. jūlijs

21. vēlreiz atgādina sakarā ar iepriekš minētajām reģionālajām sadarbības sistēmām, cik svarīgi ir izstrādāt sarežģītāku un visaptverošāku ES stratēģiju attiecībā uz Melnās jūras reģionu, kas būtu plašāka par pašreizējo sinerģijas iniciatīvu un paredz tāda sadarbības nolīguma izstrādāšanu Melnās jūras reģionā, kurā būtu jāiekļauj ES, Turcija un visas Melnās jūras piekrastes valstis ar līdztiesīgu partneru statusu, tajā pašā laikā cenšoties panākt pilnīgu Krievijas iesaistīšanos, un kurš vēlākā laika posmā varētu attīstīties, pārtopot par Melnās jūras reģiona valstu savienību; uzskata, ka šāda daudzpusēja sistēma ne tikai sniegtu iesaistītajām valstīm iespēju stiprināt sadarbību ar ES visdažādākajās politikas jomās, bet arī ļautu Eiropas Savienībai aktīvāk darboties, meklējot miermīlīgus risinājumus reģiona konfliktiem, tādējādi dodot labvēlīgu ieguldījumu reģiona drošībā;

22. tajā pašā laikā uzskata, ka valstīm, kurām ir nepārprotamas izredzes uz līdzdalību ES, taču vēl aizvien ir daudz jāpaveic, pirms tās panāks atbilstību kandidātvalsts statusa iegūšanai nepieciešamajiem politiskajiem, ekonomiskajiem un sociālajiem nosacījumiem, varētu būt lietderīga brīvprātīga iesaistīšanās pasākumos, kas atbilst iepriekš minētajām divpusējām un daudzpusējām sistēmām; atgādina, ka šāds starpposma pasākums veicinātu visu Eiropas Savienībai pieejamo instrumentu ieviešanu, lai palīdzētu attiecīgajām valstīm centienos, kuru mērķis ir pilntiesīga dalība ES;

23. tādēļ atzinīgi vērtē Komisijas 2008. gada 5. marta paziņojumu "Rietumbalkāni: Eiropas perspektīvas stiprināšana" (COM(2008)0127), kurā noteikta virkne pasākumu šā reģiona valstu atbalstīšanai ES integrācijas procesā un ES attiecību padziļināšanai, piemēram, tirdzniecības, enerģētikas, izglītības un/vai pētniecības jomā; pauž gandarījumu par stabilizācijas un asociācijas nolīguma parakstīšanu ar Serbiju 2007. gada 7. novembrī un ar Bosniju un Hercegovinu 2008. gada 16. jūnijā, kas no Parlamenta viedokļa turpina nostiprināt saikni starp attiecīgo reģionu un ES; šajā sakarā aicina paātrināt sarunas par vīzu režīma liberalizēšanu attiecībā uz Rietumbalkānu valstīm, lai veicinātu šo valstu līdzdalību Kopienas programmās;

24. mudina Komisiju izstrādāt konkrētus priekšlikumus daudzveidīgākai ārpolitikai attiecībā uz ES kaimiņvalstīm saskaņā ar šajā rezolūcijā noteiktajām vadlīnijām un, apsverot savas administratīvās struktūras, vismaz nodrošināt saikni starp darbībām, ko veic Paplašināšanās ģenerāldirektorāts un Ārējo sakaru ģenerāldirektorāts;

25. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.

Stāvoklis Zimbabvē

P6_TA(2008)0364

Eiropas Parlamenta 2008. gada 10. jūlija rezolūcija par stāvokli Zimbabvē

(2009/C 294 E/15)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Parlamenta iepriekšējās rezolūcijas par Zimbabvi, jo īpaši 2008. gada 24. aprīļa rezolūciju ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Padomes 2008. gada 18. februāra Kopējo nostāju 2008/135/KĀDP ⁽²⁾, ar ko līdz 2009. gada 20. februārim pagarina pret Zimbabvi vērstos ierobežojošos pasākumus, kurus ievieša ar Kopējo nostāju 2004/161/KĀDP ⁽³⁾,
- ņemot vērā Padomes secinājumus par Zimbabvi, kurus pieņēma 2008. gada 29. aprīlī un 2008. gada 26. un 27. maijā,

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P6_TA(2008)0184.

⁽²⁾ OV L 43, 19.2.2008., 39. lpp.

⁽³⁾ OV L 50, 20.2.2004., 66. lpp.